

CHRONICLE

WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

26. LEDNA 2013

3/XVIII

Financování médií
a dnešní svět

6

Hodnocení projevů
ze II. workshopu

7

Americký disident
Noam Chomsky

12

Kristián Léko

šéfredaktor Chronicle

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

vítám vás na třetím přípravném setkání Pražského studentského summitu, prvním v roce 2013. Spolu s celým přípravným týmem věřím, že jste si vánoční svátky v rámci možností náležitě užili, že jste si odpočinuli a nyní jste plni elánu. Ten bude totiž velmi potřebný, konference se kvapem blíží. Téma workshopu zní „Média a my“. Rozhodli jsme se mu přizpůsobit i vydání novin Chronicle, které právě držíte v ruce. Stejně jako v dopolední části programu zde „narazíte“ na zkušené novináře. Rozhovor nám poskytli Petr Nováček, renomovaný novinář a politický komentátor Českého rozhlasu, a Miloš Čermák, novinář na volné noze a expert na nová média. Mediální trh se v posledních deseti letech významně proměnil a stále více lidí prorokuje tištěným médiím postupný úpadek a zánik. Zabývali jsme se tak také ekonomickými aspekty současné žurnalistiky. Neopomněli jsme ani stálou rubriku o velkých kauzách novinářiny – tentokrát se týká témat jako novinářská etika či ověřování informací. Ochuzeni pak nebudete ani o další stálé rubriky, ať už se týkají názorů delegátů, dění v jednotlivých orgánech či článků odborných. Díky nim se zase dozvíte, kdo je nejvýznamnějším americkým „disidentem“ současnosti, co stojí za izraelským hospodářským zázrakem a kdo obývá nejvzdálenější ostrov na světě. Přeji vám, abyste si dnešní workshop užili a abyste se v tomto vydání Chronicle dozvěděli něco nového a zajímavého.

Hodně zdraví a pěkné čtení přeje

Komentář je autorův názor

radio.cz

Podle Petra Nováčka jsou političtí komentátoři druh na vymření. Přesto vidí mezi mladými novináři řadu talentů. S renomovaným komentátorem Českého rozhlasu jsme se bavili o žánru komentáře, vlivu médií na politiku i prezidentské volbě.

Jaká je podle vás úloha politických komentátorů?

Oni už skoro žádní nejsou. Jsme druh na vymření. Tím, jak přišla privátní – mám na mysli především elektronická - média, se rozšířila jistá „klipovitost“ sdělovaných zpráv a současně požadavek na jakousi zá-

bavnost. Místo zpráv se tak objevují spíše „story“ a mizí vážnější žánry, mezi jinými také komentáře. Dnes máte noviny, které už vlastní komentáře vlastně téměř neprodukují, a když potřebují něco na názorovou stránku, tak si to nechají napsat od externistů.

» pokračování na str. 5

Snobové zachrání noviny

iinfo.cz

S Milošem Čermákem, předním českým komentátorem a expertem na nová média, jsme se bavili o objektivitě médií, o přítomnosti názorů redaktorů a vydavatelů ve všech mediálních sférách i o tom, jak důležití budou snobové pro budoucnost papírových novin.

Jak se podílejí média v Česku na tvorbě veřejného mínění?

Média mají vliv všude na světě přibližně stejný. Myslím, že změny, které proběhly během posledních deseti let, výrazně přispěly

k tomu, že se média stala prostorem k diskusi. Zároveň ale také vedou k tomu, že klasický model objektivních a vyvážených médií doplněných o názorovou žurnalistiku se mění.

» pokračování na str. 4

OBSAH

- 2 Úhel pohledu
- 3 Hosté III. workshopu
Rychlokurz
mezinárodního práva:
Řešení sporů
- 4 Média a my
Rozhovor: Miloš Čermák
- 5 Rozhovor: Petr Nováček
- 6 Ekonomika :
Financování médií
- 7 Delegátský duel
Bývalí účastníci:
Petr Matoušek
- 8 Model OSN
- 11 Model NATO
Model EU
- 12 Zaostřeno na:
Izraelský hospodářský
zázrak
Komentář:
Noam Chomsky
- 13 Velké kauzy žurnalistiky:
Stephen Glass
- 14 Letem světem:
Stáž v Turecku
Na okraji světa:
Tristan da Cunha

TIRÁŽ

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY – Žitná 27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz; **šéfredaktor:** Kristián Léko, tel.: 604 367 456, e-mail: chronicle@amo.cz; **zástupkyně šéfredaktora:** Šárka Ošťádalová; **redakce:** Martina Brázdová, Laura Havlová, Matouš Hruška, Iveta Moravcová, Zuzana Procházková, Barbora Obračajová, Jan Pivoda, Thu Thuy Truong, Lenka Vavrošová, Iveta Zetochová; **fotografie:** Martin Kalfař, Klára Procházková, Matuš Škorík, Michal Janata, Karel Havlík; **technická spolupráce:** Michal Long. Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce (vydavatele).

Úhel pohledu

1. Co si myslíte o povinných veřejně prospěšných pracích pro dlouhodobě nezaměstnané, které nedávno zrušil Ústavní soud?

2. Souhlasíte či nesouhlasíte s uznáním Palestiny jako nečlenského pozorovatelského státu v rámci OSN a proč?

BARBORA PETRŽÍLKOVÁ
Model OSN

1. Ústavní soud odůvodnil zrušení povinných veřejně prospěšných prací zákazem prací nucených a já s ním souhlasím. Avšak problematika vyplácení dávek v nezaměstnanosti je opravdu složitá a je třeba rozlišovat dvě skupiny nezaměstnaných. První jsou lidé, kteří si opravdu přejí nalézt práci, a druhá jsou občané, jež zájem o práci nemají. Otázkou tedy je, zda má zmíněná druhá skupina bez dalšího práva na získávání dávek v nezaměstnanosti, a tím „parazitovat“ na státě, vlastně tedy na poctivých pracujících občanech. Jak řekl Ústavnímu soudu Stanislav Balík: „Mohou vstávat kolem poledne, v klídku sledovat poněkud přisprostlou reality show a popíjet lahvičky.“ Nejsm přesvědčena, že zavedením PVPP tak, jak bylo nastaveno, bylo úspěšným krokem, ale je nutné nalézt klíč, jak rozlišit zmíněné dvě skupiny.

2. Domnívám se, že získání tohoto statutu bylo vítězstvím zejména pro umírněnou část palestinské politické reprezentace. Z tohoto úhlu to byl zajisté důležitý krok v procesu budování budoucího palestinského státu. Jsem však toho názoru, že přišel v nevhodnou dobu, protože tento postup značně komplikuje vyřešení konfliktu s Izraelem.

IBOLYA BĚLÁKOVÁ
Model NATO

1. Se zrušením povinných veřejně prospěšných prací zcela souhlasím, primárně proto, že se takto odliší lidé, kteří pracovat opravdu chtějí. Veřejně prospěšné práce jsou nicméně pro jedince velmi blahodárné, jelikož upevňují pracovní návyky a morální uspokojení z činnosti dobré pro společnost. Navíc dříve veřejně prospěšné práce začínaly až po dvou

měsících kontinuální nezaměstnanosti a nyní lidé mohou začít dříve.

2. Uznání Palestiny jistě podporuje nadnárodní přátelství a napomáhá k posílení mezinárodního společenství. Nicméně je zde otázka pospolitosti ostatních členských států, které tento krok nutně podporovat nemusí – například Izrael, samozřejmě. Jenže Palestina je stát, kde demokracie ještě není plně rozvinuta, a proto toto uznání považuji za lehce uspěchané. Nerada bych podporovala jakoukoliv diplomatickou diskriminaci, ale s přijetím Palestiny proto nesouhlasím.

ONDŘEJ HANKO
Model OSN

1. Jsem velmi rád, že Ústavní soud toto rozhodnutí zvrátil. Povinnost veřejně prospěšných prací považuji za nerozumné řešení v této situaci, protože dle mého názoru počet odběratelů sociálních dávek, kteří je zneužívají, je marginální a tito lidé stejně dokážou nalézt způsob, jak se prospěšným pracím vyhnout. Proto je zde velké riziko šikanování těch, kteří si práci poctivě hledají.

2. Nesouhlasím s uznáním Palestiny jako nečlenského pozorovatelského státu, jelikož polovičatými a jednostrannými kroky, mezi které tento dle mého názoru rozhodně patří, se situace nevyřeší a dochází jen k dalšímu napnutí situace mezi Izraelem a arabským světem. Společenství národů by mělo dělat jen takové kroky, které vedou k řešení, a za takové já uznání Palestiny nepovažuji.

MICHAL NAJMAN
Model OSN

1. Já osobně se zrušením souhlasím, jelikož jsem toho názoru, že pokud nezaměstnaný skutečně hledá práci, pak je toto opatření pro něj v podstatě šikanou. Na druhou stranu, pokud se to týká nějakého nezaměstnaného, jenž práci nehledá, může to vytvořit vcelku zajímavou motivaci, proč si potom nějakou skutečnou práci najít.

2. Nesouhlasím a to z toho důvodu, že si myslím, že došlo k legitimování teroristického hnutí Hamás. Myslím si, že by se tento problém měl řešit jinak, než dávat slovo takovýmto uskupením na půdě Spojených národů.

Hosté III. workshopu

**LIBUŠE
ŠMUCLEROVÁ**

Generální ředitelka největšího vydavatelství v České republice Ringier Axel Springer.

ringieraxelspringer.com

**DANIEL
RAUS**

Šéfredaktor Českého rozhlasu 6, v minulosti působil v rádiu Svobodná Evropa na území Slovenska.

lidovky.cz

**DALIBOR
BALŠÍNEK**

Šéfredaktor významného českého deníku Lidové noviny a zpravodajského portálu Lidovky.cz.

mediaguru.cz

**PETR
ŠIMŮNEK**

Novinář působící dvacet let v českých médiích, šéfredaktor české verze časopisu Forbes.

mediaguru.cz

**PETR
DVOŘÁK**

Od roku 2011 generální ředitel České televize, předtím sedm let vedl komerční televizi.

idnes.cz

**JINDŘICH
ŠÍDLO**

Známý český novinář a politický komentátor, působí jako hlavní analytik v Hospodářských novinách.

ihned.cz

jaksedelatelevize.cz

**JAKUB
ŽELEZNÝ**

Uznávaný novinář v současnosti působí jako moderátor Událostí v České televizi.

centrum.cz

**JANEK
KROUPA**

Investigativní novinář působící v deníku MF DNES, je autorem reportáží věnujících se významným kauzám.

ihned.cz

**LENKA
ZLÁMALOVÁ**

Česká publicistka, věnující se ekonomickým tématům, která působí jako analytička Lidových novin.

e15.cz

**MICHAL
BURIAN**

Bývalý ředitel české pobočky Transparency International, v současnosti pracuje v oblasti PR.

interquality.cz

**VLADIMÍR
NÁLEVKA**

Vedoucí konzultant společnosti Interquality, jeho specializací je problematika vyjednávání.

RYCHLOKURZ MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Když se státy nedokáží dohodnout

„Dokud se budou společnosti skládat z lidí, budou se objevovat chyby, spory a výbuchy,“ prohlásil známý americký obchodník John Welch a jistě nebyl daleko od pravdy. Konflikty se nevyhýbají snad žádné oblasti a ani mezinárodní společenství není výjimkou. Jenže co s tím? Jak své neshody řeší státy?

O němi „magickým“ prostředky, kterými by jakékoliv řešení sporů mělo začít (a ideálně i skončit), jsou komunikace a domluva. Charta OSN i mezinárodní obyčejové právo totiž jasně zakazují státům používat jakékoliv silové prostředky či „pouhou“ hrozbu silou. A zároveň jim nakazují řešit své spory mírovými a pokojnými prostředky. A jaké konkrétně známe? Žádnému z delegátů PSS jistě není cizí vyjednávání. Stejně tak se často můžeme setkat ze zprostředkováním, kdy stranám sporu v řešení a často i samotné komunikaci dopomáhá neutrální třetí strana – ať již poskytnutím neutrálního místa jednání, provedením nezávis-

lého vyšetřování či předkládáním různých možností řešení konfliktu.

Dalším řešením, které ovšem výrazně spočívá na ochotě států daný konflikt opravdu řešit, je předložení případu jednomu z mezinárodních judičiálních orgánů (soudů), např. Mezinárodnímu soudnímu dvoru. Rozhodnutí, které pak takovýto soud vynese, je pro obě strany sporu závazné a jeho porušení by zároveň znamenalo porušení mezinárodního práva. Nesmíme však zapomenout na fakt, že státy jsou suverény, a tak je nikdo nemůže nutit, aby na pravomoc (jurisdikci) soudu rozhodnout ten či onen spor přistoupily, pokud si to sami nepřejí.

RADA BEZPEČNOSTI OSN

Žádný ze států samozřejmě neexistuje ve vakuu, a tak každý spor či konflikt, který se mezi státy vyskytne, může mít dopad na jeho široké okolí. Jelikož jedním z hlavních úkolů Rady bezpečnosti OSN je dbát na ochranu a zajištění světového míru a bezpečnosti, může Rada takovéto potenciálně nebezpečné situace sledovat, hodnotit a zároveň také určit, zda by jejich trvání mohlo světový mír či bezpečnost ohrozit a případně přijmout patřičná opatření – od nezávazných doporučení přes opatření nezahrnující užití ozbrojené síly (sankce, embarga, diplomatická omezení, atd.) až po akce, při kterých je ozbrojená síla užitá. Takovéto akce ovšem představují až ono pomyslné „poslední řešení“. Rada k nim přistupuje jen ve velmi závažných případech a jejich prosazení není vůbec snadné.

ŠÁRKA OŠŤÁDALOVÁ

TÉMA VYDÁNÍ: MÉDIA A MY

Miloš Čermák: Snobové zachrání noviny

„Noviny jsou v začarovaném kruhu.“

e15.cz

» pokračování ze str. 1

Takže se ze sféry objektivních zpráv posouvají do názorové žurnalistiky?

Určitě je to jasně vidět u novin. Dnes se deníky chovají jako před deseti lety týdeníky. Lidé nemají zájem v novinách číst, co se stalo, protože už to dávno vědí ze zpravodajských serverů a z televize. Noviny spíše píšou publicistiku, názory vydavatelů, a tahle proměna je vidět hlavně na titulních stranách.

Myslíte, že je tahle proměna novin dobrá? Přece jen existují lidé, pro které jsou noviny prvotním zdrojem informací.

Spíše to беру jako fakt. Nevadí mi to. Vždycky jsem byl příznivcem anglosaského modelu, kde média vždy před volbami v komentáři vyjádří názor, který se nejčastěji bere jako názor vydavatele nebo majitele onoho média. Dříve byla taková pragmatická komerční obava, že když napíšeme něco špatného nebo dobrého o jedněch, tak nás druzí nebudou číst. Podle mě ale novinám neškodí, když vyjádří svůj názor. Co se mi ještě v anglosaské tradici líbí, je to, že názorové strany jakoby nejsou součástí novin, nebo to tak aspoň dřív nebylo. V některých novinách byli dokonce komentátoři na jiném patře než redaktori zpravodajství a komentáře nebyly podepsány jednotlivci

vými autory, ale jen zkratkou redakce. Myslím, že čtenáři respektovali, že noviny mají nějaký názor.

Situace dnes je stejná?

Ne, dnes se noviny mění hlouběji, názorová žurnalistika se stala součástí novin, prolula se zpravodajstvím. Možná se to neděje v novinách, které si drží vysoký standard novinářské práce v tradičním pojetí. Ale v novinách velikosti českých deníků je to prostě tak. Důvody jsou opět hlavně komerční, noviny ztrácí čtenáře a nějakým názorovým vyhraněním je naopak mohou získat.

Měl by každý stát mít nějaké seriózní médium, které by přinášelo vyvážené informace z celého společenského spektra?

To si nemyslím. Hlavně média nejsou, nebo by neměla být, státní záležitostí. Podle mě je důležité, aby média fungovala komerčně. Peníze jsou z mého pohledu dobrým vyjádřením toho, jestli něco funguje nebo nefunguje.

Jak se budou média v příštích letech vyvíjet?

To nikdo neví. Podle mě o tom zase rozhodnou peníze. Dnes je největším problémem najít nějaký udržitelný obchodní model pro žurnalistiku. Pokud se takový model nenajde, je možné, že celý současný systém se rozpadne a média se začnou vytvářet jakoby na zelené louce. Dnes jsou hlavně noviny v začarovaném kruhu. S poklesem čtenářů jim klesají příjmy, snižují se náklady, propouštějí se novináři. Když něco děláte za méně peněz, tak to většinou děláte hůř. Takže opět klesá úroveň a noviny čte ještě méně lidí.

Myslíte tedy, že papírové noviny nepřežijí?

Naopak, jen si myslím, že nepřežijí v současné formě. Hodně věřím zákonu nabídky

MILOŠ ČERMÁK

Přední český komentátor a expert na nová média na volné noze. Pracoval v Lidových novinách, Reflexu či týdeníku Ekonom. Vyučuje také na Fakultě sociálních věd UK. Vydal několik knih, je také spoluautorem komiksu Hana a Hana.

a poptávky, kdy poptávka dá vzniknout nějaké nové podobě, která ale nevím, jaká bude. V tom jsem docela optimista, myslím, že se noviny stanou jakýmsi luxusním zbožím, které bude číst ještě menší okruh lidí než dnes. Možná se zcela změní koncept novin, třeba budou vycházet jen dvakrát týdně. Noviny budou drahá záležitost, jakási vstupenka k tomu, že jste chytrý člověk, bude to snobská záležitost. Snobové zachránili například operu, třeba v budoucnu zachrání i noviny.

Které české médium podle Vás má do budoucna největší potenciál?

Já myslím, že se dobře daří týdeníkům. Myslím ale, že nás čekají velké změny v médiích, takže se možná ještě budeme divit.

LAURA HAVLOVÁ

INZERCE

Každé pondělí inspirativní čtení

Autorské články o české a zahraniční politice, ekonomice, problematice korupce, společenských tématech, vědě, kultuře a trendech.

Přední investigativní osobnosti novinářského světa.

Ondřej Kundra

Karolína Vránková

Erik Tabery

- Chtěli byste vědět, jak správně napsat stanovisko či přihlašovaci esej?
- Víte, jaká jsou pravidla při psaní odborného textu?
- Víte, jak správně citovat?

15. 2. 2013 – Americké centrum

Více informací v systému Fox.

Petr Nováček: Komentář je autorův názor

» pokračování ze str. 1

Máme vůbec mladou generaci komentátorů, ať už z řad novinářů, anebo politologů?

To víte, že máme. Komentář je vnitřně disciplinovaný útvar a má některá svá specifika. Za léta praxe už snad mohu říct, že ke komentování je zapotřebí nejen vzdělání, znalost tématu a obecnější přehled, ale také určitá lidská zkušenost. Bez urážky, když mi bylo pětadvacet, tak bych si býval nedovolil sdělovat národu nějaké „Pravdy“ s ambicí, že by měly být téměř normativní. Je-li člověk mladý, tak bývá nadšený, a když je nadšený, může mít sklon k politickému aktivismu. To je to poslední, co komentátorská složka naší žurnalistiky potřebuje.

Měli by se mladí novináři o komentář pokoušet až po získání určitých zkušeností, ať už životních nebo profesních?

Mělo by to být postupné. Netvrdím, že se k tomu musíte dopracovat až deset let před penzí. Ale pokud by měl být tento žánr nadále zachován a pěstován, tak by bylo užitečné, kdyby se v těch médiích, kde zkušenosti komentátorů dosud jsou, věnovali svým mladším kolegům. Ne aby je mentorovali, nýbrž jim byli po ruce, než se to řemeslo naučí. Odkud odjinud má člověk, který přichází z vysoké školy, tu zkušenost, ten „grif“ vzít? Já jsem začínal v novinách původně nedobrovolně, protože mi minulý režim neumožnil dělat vědu. Pracoval jsem v Zemědělských novinách a tam jsem zažil takzvaně politicky „vadné“ kolegy, kteří se ale novinářsky „vyučili“ ještě v předválečných Lidovkách. To byli pro mě autority, od kterých jsem se novinářské řemeslo postupně učil.

Dá se obecně říci, jak by měl správný komentář vypadat?

Komentář je především autorův názor. Můžete jej ale pojmut dvojím způsobem. Buď stylem komentářů BBC, kdy shromáždíte „pro a proti“ a necháte na čtenáři či posluchači, aby si z těch argumentů udělal vlastní názor. Pak máte druhý typ komentáře, který má základní, nosnou ideu, řekněme

poselství, jež předává komentátor čtenáři či posluchači „hotové“. Tento druhý typ je u nás rozšířenější už jen z toho důvodu, že ten první vyžaduje více prostoru a částečně se kryje s analýzou, za kterou se zase u nás vydává kde co. Komentář je vážná věc, což ale neznamená, že nemůže být napsán lehkým perem. Na druhé straně komentář není ani vědecké dílo, čili problémy zjednodušuje. Každopádně je to autorský text a proto do značné míry odráží osobnost a naturel toho, kdo jej stvořil. Tak například chci-li si dopřát komentář, při němž se zasměji a zároveň se mi i dostane látky k přemýšlení, přečtu si Jindřicha Šídla. Samozřejmě že s ním zdaleka ne vždy souhlasím!

Jakou roli dnes média podle vás hrají? Není jejich vliv přeci jen spíše přeceňován?

To víte, že hrají velkou roli. Ale musíme rozlišit jaká média. Já nejsem odborník na nová média a sociální sítě, ale ani mně neprošlo, že jejich exploze je obrovská, že poskytují absolutně nejrychlejší informace a tlačí do kouta nanejvýš tištěná média. Ta prostě nikdy tak rychlá být nemohou. Tištěná média se tomu různým způsobem brání, třeba tím, že provozují své internetové servery. Samozřejmě že média mají vliv. Vždyť informují a například komentáře pomáhají lidem se názorově orientovat. Mohou ale také lidmi manipulovat, a to nejen v totalitních režimech, které si z nich dělají hlásné trouby. To s sebou nese spoluodpovědnost novinářů a médií, samozřejmě i za poměry v této zemi.

A dochází k těmto manipulacím?

Jistě, že ano. Stává se to třeba i v dobré víře. Pamatuji si, jak se v 90. letech vytvořilo velmi prazvláštní napjaté klima mezi tehdejšími předsedou ČSSD Milošem Zemanem a médiem. Došlo to až k ostrým slovním výpadům Zemana vůči médiím a jednotlivým novinářům. Až na Právo a komunistické Haló noviny se tehdy drtivá většina médií seskupila do nelevicové až protilevicové fronty. Částečně to bylo dáno dobou, protože s listopadem 1989 z redakcí odešla generace zkompromitovaných novinářů a ti

PETR NOVÁČEK

Politický komentátor Českého rozhlasu. Vzděláním a původní profesí historik v oboru nejnovějších dějin. Jako novinář působí v MF Dnes, v Týdnu a od roku 1999 v Českém rozhlase. Externě spolupracuje s dalšími médii.

noví, kteří do nich nastoupili, představovali skok ob jeden generační stupeň. Měli upřímnou vnitřní potřebu pomáhat tomu novému, co se tvořilo a valilo kolem nás, a zároveň byli alergičtí na vše, co jim připomínalo jakýsi ozvuk minulosti, což bylo téměř vše „nalevo“. Výsledný efekt byl leckdy až nekritický obdiv jisté části žurnalistů k české pravici a k tomu, jakým způsobem řídila stát.

Je správné, že soukromá média vyjádří ve volbách konkrétní podporu nějaké straně či kandidátovi?

V zahraničí to dávno tak funguje. Ale je zajímavé, že tady to teď učinila téměř všechna média před prvním kolem prezidentské volby. Pro mnohé lidi je zásadní téma, kdo bude nástupcem Václava Klause, protože to do značné míry znamená, jaký bude tento stát a jakou bude mít pověst. A média prostě považovala za nutné sdělit svoje stanovisko. Ostatně je to stanovisko pro příznivce těch médií a oni s ním nemusí souhlasit a jako voliči se mohou zachovat i opačně. Pokud redakce podpoří prezidentského kandidáta či politickou stranu kultivovaně, otevřeně a ne negativní formou, tak proti tomu nic nemám.

MICHAEL ROZSYPAL

Lidskoprávní BIOGRAF

Krev v mobilech

Napadlo vás někdy, že se ve vašem mobilu mohou skrývat vzácné minerály potřísněné krví obětí války v africkém Kongu? Dokument Krev v mobilech a následná debata s odborníkem.

Více informací v systému Fox.

Kdy? 15. února 2013

Kde? Americké centrum

EKONOMIKA

Financování médií a dnešní svět

Tradiční média finančně stála na třech pilířích – prodeji, inzerci a podpoře mecenášů. Udělejme si stručnou inventuru jednotlivých součástí a zamysleme se také nad tím, co s mediálním světem provedl nástup internetu. Před závorku vytkněme, že důraz bude kladen zejména na celostátní deníky.

businessweek.com

Začneme popořádku, tedy prodaným nákladem. Prapůvodně šlo o hlavní zdroj příjmů, dnes již spíše okrajový. Tištěná podoba média je obecně těžkou finanční zátěží. Nejenže tisknete o desítky procent více výtisků než nakonec prodáte, ale také musíte zaplatit grafiky, sazeče, distributory, oddělení předplatného a mnoho dalších lidí.

KONEC TISKU?

Faktem ovšem je, že vývoj prodaného nákladů deníků setrvale klesá, mezi lety 2011 a 2012 dokonce o téměř deset procent. Udělejme si také přehled o tom, kolik prodaných výtisků jednotlivé celostátní deníky mají. Bulvární deník Blesk je s průměrně 300 tisíci výtisky nejprodávanějším deníkem

na trhu. Následuje jej Mladá fronta DNES s 200 tisíci. Podobný počet lidí si koupí některou z okresních odnoží Deníku a Právo denně prodá přes sto tisíc exemplářů. Oba deníky zaměřené na vzdělanější čtenáře – Lidové noviny a Hospodářské noviny – prodají zhruba čtyřicet tisíc výtisků.

Ptáte se zřejmě, kde je potíž. Prodaný náklad deníků klesá zejména kvůli tomu, že základní informace a zpravodajství jsou všude po internetu – a hlavně zadarmo! Čtenáři si tak noviny nekupují proto, aby zjistili, co je „nového“, nýbrž vyhledávají spíše komentáře, analýzy a publicistiku. Je proto úkolem tištěných médií, aby si našly své místo ve světě internetu a soustředily se spíše na kvalitu.

INZERCE JE ZÁKLAD

Každé médium je v dnešním světě především nosičem reklamy. Až tolik neplatí představa, že kvantita je nejdůležitější. Prim hraje „kvalita“ čtenářské obce. I když bulvární média zásobují informacemi statisíce lidí, není vůbec jisté, že jim inzerce vynáší více než úzce zaměřenému týdeníku pro byznysmeny. Samozřejmě se bavíme o relativních číslech, tedy objemu inzerce ku počtu pracovníků, velikosti nákladu apod. Také vězte, že koncerny inzerující zubní pasty či potraviny platí řádově méně (opět se bavíme o relativních číslech) než prodejci luxusních hodinek, advokátní kanceláře a podobné firmy cílící na movité klienty.

Problém s inzercí ovšem spočívá v tom, že ne každému se zamlouvá, že jeho reklama stojí například vedle negativních zpráv. Též se může stát, že významné firmy (například s majetkovou účastí veřejného kapitálu) odmítají inzerovat v médiích, která o nich píší nepříznivě.

POTÍŽ S MECENÁŠI

Posledním prvkem dobře fungujícího finančního plánu média bývají dary od mecenášů, sponzorů či majitelů. S nimi je ovšem velká potíž – budou nějak ovlivňovat obsah? Vazby bohatých podnikatelů, kteří mají dostatek financí na podporu médií, často sahají do vysoké politiky. Tito byznysmeni si to „tam nahore“ nechťejí tak úplně rozházet a ač jistě často do obsahu nijak nezasahují, jde o citlivou otázku. Zejména s ní se musí česká média vyrovnat, aby byla důvěryhodná.

KRISTIÁN LÉKO

DELEGÁTSKÝ DUEL

Filip Skříčka
DELEGÁT PORTUGALSKA

Měly by státy regulovat média?

Rok 2012 byl na téma regulace médií hojný. Připomeňme například kontroverzní dohodu ACTA či návrhy na zákonnou regulaci médií ve Velké Británii. Jak se na regulaci médií dívají zástupci Portugalska a Pákistánu?

Barbora Zavadilová
DELEGÁTKA PÁKISTÁNU

Portugalsko jakožto demokratický stát se všemi demokratickými principy, které má zakotvené v ústavě, plně podporuje svobodu slova. Samozřejmě jsme si vědomi toho, že v některých státech je situace složitá a regulace médií může být jakousi bezpečnostní pojistkou, ale jak jsem již říkal, pro Portugalsko jsou demokratické zásady závazné. Avšak podporujeme pozitivní cenzuru, například v případě pornografie. Pokud bychom byli postaveni před rozhodnutí, zda zavést větší regulační opatření, nebo cenzuru zrušit úplně, tak bychom hlasovali pro to, aby nebyla žádná. Myslím, že OSN by se měla zasazovat o to, aby byly ve všech státech dodržovány demokratické principy, což znamená i potlačovat cenzuru.

Pákistán disponuje velkým množstvím médií, která mohou fungovat samostatně bez přílišných státních regulací. Existuje zde jeden státní kanál, na kterém jsou dle státního rozhodnutí vysílány informace oficiální, avšak ostatním médiím je poskytnuta absolutní svoboda. Díky tomu mohou být ve státě řešena všechna témata, občané dostávají objektivní informace a demokracie v zemi je zachována. Jsme proti zavedení velkých regulací v mediální sféře už proto, že podobné tendence zde v minulosti byly, neměly velký úspěch a my v této problematice nasloucháme názoru našich občanů. Myslíme, že média v současném stavu fungují úspěšně a vzájemně se doplňují, díky čemuž nedochází ke zkreslení informací.

Hodnocení projevů

Ibolya Beláková Itálie (Model NATO) ★★★★★	Velmi dobře připravený projev. Oceňujeme eye-contact, dobré držení těla, přiměřenou gestikulaci, konkrétní návrhy a vhodné použití řečnických otázek. Doporučujeme výraznější artikulaci.
Lucie Dresslerová Mexiko (ECOSOC) ★★★★★	Dobré tempo, oční kontakt i obsahová kvalita projevu. Příště zahodte nervozitu, trochu více se uvolněte a obohaťte projev vhodně začleněnými pauzami, důrazy a nějakou perličkou pro obecnost.
Jiří Durovič Velká Británie (Model EU) ★★★★★	Hezký projev po obsahové stránce, kvalitní intonace. Pozor na překotné tempo a neformální mluvu, která se na diplomatickou půdu nehodí. Projev s potenciálem do budoucna, kterému ale chyběla pečlivější příprava.
Gabriela Franková Kanada (ECOSOC) ★★★★★	Projev s opravdu kanadským podpisem se zajímavými návrhy řešení. Slabší eye-contact a patrná nervozita. Jak by řekla delegátka, potenci(onalní) do příštích debat.
Martin Hvězda Katar (ECOSOC) ★★★★★	Oceňujeme vyjádření podpory ostatním státům a vtip. Pro příště se více věnujte probíranému tématu a zvolněte tempo, neboří.
Michal Najman Norsko (ECOSOC) ★★★★★	Nejlepší plenární projev dne. Konkrétní návrhy k tématu a apel na ostatní země. Vyzdvižen byl i význam vzdělání. Dobré tempo a zapojení mimiky. Příště se věnujte ještě o něco více auditoriu než papíru před sebou.
Luboš Plamitzer Bangladéš (ECOSOC) ★★★★★	Dobrá artikulace, kvalitní obsah a diplomatický jazyk hodný OSN. Uvolněte se a místo stolku nebo stropu udržujte oční kontakt s publikem.
Tomáš Ryza Finsko (Model EU) ★★★★★	Dobře shrnutá pozice státu a reakce na předřečníky. Pracujte lépe s dechem a pauzami, projev si dopředu připravte a nečtěte ho z papíru.
Radislav Šplíchal Německo (Model NATO) ★★★★★	Forma pokulhává za zajímavými nápady. Vydejte ruce z kapes, dodržujte formální dekorum a projev si lépe připravte. K německému velvyslanci se nonšalantnost příliš nehodí.
Jáchym Stolička Francie (UNSC) ★★★★★	Chválíme nápad a výborné provedení. Státnický projev, ale málo skutečného obsahu. Otáčejte se kolem mikrofonu, abyste předešel kolísání zvuku.
Kristina Stonjeková Estonsko (Model NATO) ★★★★★	Ceníme si řečnických otázek a interakce s publikem. Dojem bohužel kazila neformální mluva a oblečení. Pozor na eye-contact.
Jonáš Syrovátka Řecko (Model EU) ★★★★★	Oceňujeme reakci na předchozí delegáty, úsměv a oční kontakt. Projevu ale na síle sebrala nedostatečná příprava, časté přeřeky a úprk z pódia bez poděkování za pozornost.
Tomáš Tichomirov USA (UNSC) ★★★★★	Projev s nápadem a vtipem, co zaujal. Vadou na kráse byly nekonkrétní návrhy, klesající intonace ve větách a nehodící se odkaz na globální oteplování.

Nejlepším projevem plenárního jednání II. přípravného setkání se stal projev velvyslance

Norského království.

Gratulujeme!

Odedávna platí, že ať máte jakkoliv skvělé nápady, pokud je nedokážete prodat, zapadnou nepovšimnuty do stínu dějin. Ceníme si odvahy a odhodlání, se kterou se delegáti přihlásili a vrhli do prvního plenárního jednání letošního ročníku. Předněst dobrý projev je těžší než se zdá, někomu se z pohledů stovek očí podlamují kolena... Máme radost, že projevy, které na druhém workshopu zazněly, byly vesměs povedené!

JAK JSME HODNOTILI

Jednotlivé výkony jsme hodnotili podle několika hlavních kritérií. Nejdůležitější obsahová stránka zahrnuje dodržování postoje zastupovaného státu a držení se projednávaného bodu. Důležitá je dobrá organizace myšlenek a přinášení konkrétních návrhů a řešení. Co se provedení týče, je potřeba zvolit posluchačsky příjemné tempo a hlasitost řeči, artikulaci, vhodné je užívání pauz a důrazů v řeči a udržování očního kontaktu s publikem. Nejčastější chybou je zpravidla zaryté sledování papíru s poznámkami. Výstup je vhodné doplnit přiměřenou gestikulací a mimikou a neméně důležité je i udržet formální dekorum a diplomatický jazyk.

Originalita a nápaditost se cení, monotónní vyjmenovávání faktů a naučených frází publikum nezaujme. Projev si pro jistotu párkrát zkuste před zrcadlem, po výstupu poproste své přátele či kolegy o zpětnou vazbu a na obranu před trémou se párkrát zhluboka nadechněte a rozcvičte mluvidla.

VERONIKA KADLECOVÁ

BÝVALÍ ÚČASTNÍCI ●☆☆

PETR MATOUŠEK

Píše se rok 1995, tedy rok, kdy ti nejmladší z Vás delegátů teprve přichází na svět, když se Petr Matoušek poprvé stává delegátem Norska na Pražském modelu Spojených národů. Duch projektu v českých končinách dosud nevidaného jej okamžitě strhává a on nastupuje i příští rok jako vedoucí delegace Velké Británie. „Jedi-

nečný projekt, který umožňuje zastupovat zemi, seznámit se s jejími zájmy, hájit je a naučit se vyjednávat kompromisy, spolupracovat,“ vyjmenovává Petr Matoušek přednosti projektu, se kterým po ukončení své delegátské éry propojil svůj život na celých šest let. V ročníku 2001/2002 stanul tento zapálený sekretariátník na pozici generálního tajemníka Modelu OSN. Během svých let v týmu Modelu si nejvíce užíval organizaci workshopů a setkávání se s lidmi z praxe. Nicméně právě on osobně patří k těm, kteří své zkušenosti z Prahy přenesli do skutečného diplomatického světa do poslední tečky. Zužitkoval je například při přípravě reálného Summitu NATO nebo během práce

na Velvyslanectví České republiky v Londýně. Vedle realizace události nejvyššího kalibru se Petr také pohyboval po dlouhá léta na Ministerstvu zahraničí a Ministerstvu financí, pro které pracuje dodnes. Například je zastupuje ve správné radě ČSA či slovenských papíren Krško. Dnes je to přibližně deset let, co summit opustil, a když se dívá na současnou podobu Pražského studentského summitu, vidí v kontrastu s tehdejšími Modelem spojených národů především velikost a kvalitu projektu i samotné simulace. „My jsme začínali s takovým projektem pro středoškolačky. Dnes je Summit standardem.“

BARBORA OBRAČAJOVÁ

Rada bezpečnosti – UNSC

PROGRAM III. WORKSHOPU

- Přednáška o tvorbě a struktuře argumentace
- Představení třetího bodu agendy
- Jednání o druhém bodu agendy

Náledí, nákupní shon ani vánoční nálada předsednictvo ani delegáty UNSC před druhým workshopem našťastí nijak zásadně nepostihly, a dotyční se tak mohli s vervou pustit do náročného programu.

Přípravné setkání bylo věnováno získávání, tříbení a vyhodnocování informací. Ať už tomu tak bylo u přednášky o informačních zdrojích a jejich (ne)věrohodnosti či následné praktické zkoušky formou lovu nejruznějších dat, pojmů a událostí spjatých s UNSC v hlubinách internetu. Delegáti se zapojili velice aktivně a po odpovědích pátrali s nesmírným odhodláním.

INFORMACE PŘEDEVŠÍM

Přívál informací ovšem neustával, zúčastněné čekala i zevrubná přednáška zaměřená na druhý bod agendy, situaci v Kašmíru. Šíře problematiky, která se s tímto vleklým konfliktem pojí, opět potvrdila, že jednodu-

archiv

chá přímočará řešení často neexistují, nebo stojí v nešťastném rozporu s pohnutkami, které nemusí mít příliš racionální základ. Znovu se prokázalo, nakolik nezbytný je kritický přístup k předkládaným informacím, které se tak snadno odívají tendenčním hávem. Zdali se jím delegáti skutečně řídili, to mohli předvést v zaslaném stanovisku. Blok předsednictvem připravených přednášek pak zakončila instruktáž k modernizovanému jednacímu řádu.

Vrcholem workshopových aktivit je v UNSC již tradičně jednání, které bylo tentokrát věnováno občanské válce v Sýrii. Pluralita názorů a možných přístupů k řešení tohoto konfliktu, kterou výtečně předestřeli zejména velvyslanci Francie, Pákistánu,

USA a Číny naznačila, že ani letos nebudou jednání na půdě Rady bezpečnosti OSN jednostrannou záležitostí s předem známými výsledky.

ARGUMENTACE NADE VŠE

V odpolední části třetího přípravného setkání se delegáti mohou těšit na poutavou interaktivní přednášku o tvorbě a strukturování neprůstřelné argumentace, na seznámení s posledním bodem agendy (územními nároky v Jihočínském moři) a především na jednání, kde budou moci představit pohled svého státu na řešení sporů o Kašmír.

MARTIN BUČEK

Hospodářská a sociální rada – ECOSOC

archiv

Již jen 69 dní zbývá do začátku konference Pražského studentského summitu a nejen kvůli přípravě na ni se dnes už potřetí schází delegáti Hospodářské a sociální rady. Co bylo náplní minulého workshopu?

DRUHÝ WORKSHOP

Velvyslanci se na začátku seznámili v ekonomickém okénku s pojmy HDP a hospodářský cyklus. Posléze si v rámci minutového valčíku vyzkoušeli své impro-

vizační schopnosti. Na dobu jedné minuty se vžili například do role moderátora zápasu Davis Cupu či nově zvoleného prezidenta České republiky. Po zjištění, co vše obnáší kvalitní projev, přišla chvíle si ho vyzkoušet na vlastní kůži. Na druhém workshopu se ECOSOC také zabýval problematikou nezaměstnanosti mladých. O tomto důležitém problému dotýkajícího se všech členů OSN jednal jak v regionech, tak v plénu. Během jednání zazněly zajímavé a podnětné příspěvky od delegátky Etiopie či zástupkyně

PROGRAM III. WORKSHOPU

- Ekonomické okénko – monetární politika
- Jednání o druhém bodu agendy
- Seznámení se třetím bodem agendy

Konga (Brazzaville), která plénum seznámila se společným postojem afrického regionu. Na konci workshopu byli delegáti seznámeni s druhým bodem agendy – populační politikou.

TŘETÍ SETKÁNÍ

Čím se dnes bude Hospodářská a sociální rada zabývat? Delegáti by si měli prohloubit znalosti diplomatické mluvy a vyjadřování a zlepšit argumentační schopnosti. Těšit se mohou na další díl ekonomického okénka, pro dnešní den věnovaný monetární politice. Jednat se bude o bodu agendy zabývající se populační politikou a delegáti budou hájit názory svých států na tuto palčivou otázku, která silně zasahuje jak nejméně rozvinuté země, tak i celý vyspělý svět. Velvyslanci budou uvedeni do problematiky třetího bodu agendy, přístupu k pitné a nezávadné vodě.

JAN PIVODA

Rada pro lidská práva – HRC

archiv

Úspěšně jsme se přehoupali do roku 2013, a proto je nejvyšší čas opět se sejít na půdě Rady pro lidská práva a prodiskutovat další problémy z oblasti lidských práv. A co nás vlastně na třetím přípravném setkání čeká?

Minule jsme od delegátek Chile a Jižní Koreji slyšeli lidskoprávní aktuality, které nevynecháme ani nyní. Opět se dozvíme spoustu zajímavých informací z celého světa, které delegátům mohou pomoci i na příštích jednáních.

PROGRAM III. WORKSHOPU

- Lidskoprávní aktuality
- Druhý bod agendy
- Jednací řád
- Cvičné jednání
- Degustace dle regionů

DĚTSKÁ PRÁCE

Na druhém workshopu jsme se zabývali potlačováním činnosti lidskoprávních orga-

nizací a aktivistů. Dnes nás čeká další bod, kterým je velmi kontroverzní dětská práce. Kromě klasického seznámení s tématem budou moci i delegáti sami přispět do debaty stanovisky svých zemí.

JEDNACÍ ŘÁD

Již minule jsme se společně podívali na základní informace z Jednacího řádu, které jsme si následně vyzkoušeli při cvičném jednání. Zde je třeba vyzdvihnout skvělé argumenty některých delegátů, jako například delegáta Konga nebo delegátek Číny a Itálie. Tentokrát se na Jednací řád podíváme blíže. Veškeré nově nabyté znalosti si delegáti budou moci opět vyzkoušet v praxi během dalšího cvičného jednání.

PŘEKVAPENÍ NA ZÁVĚR

Na odlehčení jsme připravili speciální překvapení – degustaci dle regionů. Závěr bude patřit pochutinám a specialitám z různých zemí. Před touto aktivitou budou delegátům sděleny závěrečné informace, a poté již nic nebude bránit tomu, abychom si degustaci společně vychutnali a posunuli se blíže ke slavnostní konferenci.

IVETA ZETOCHOVÁ

Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu – UNESCO

archiv

Přesvědčit protivníky bez klacku v ruce nemusí být vůbec snadné. I to bylo poselství přednášky o správné argumentaci, která následovala hned po krátkém shrnutí všeobecného nadšení předsednictva nad úrovní zaslaných delegátských stanovisek. Regiony pak byly věnovány oběma těmto tématům – delegáti se pomocí argumentace snažili vzájemně si vyvrátit či obhájit zadanou tezi, na programu byly i první „kuloáry“ (kterým se, jak bylo řečeno vzápětí, říká neformální jednání!). Stereotyp „nutného zla = přednášky na Jednací řád“ pak rozbila nezapomenutelná skupinka složená ze snaživce, naivní blondýny, zlého muže a lenivce – víte ještě, kdo byl kdo? Předsednictvo si už v té chvíli říkalo, že je to takový přiměřeně úspěšný, poklidný

workshop, vrchol dne však už čekal za rohem.

SPOUSTA POTLESKU

II. workshop znamenal pro většinu delegátů UNESCO premiéru na poli diplomatických projevů před kritickým publikem svých kolegů. Co však chybělo řečníkům na zkušenostech, to dohnali pečlivou přípravou stanovisek a odvahou – tak by se dalo shrnout první letošní jednání na půdě UNESCO. Téma rovného přístupu ke vzdělání tradičně nejvíce trápilo Afriku, která se k němu vyjadřovala v čele s Etiopií, Mali, Malawi a především Lesothem, jehož zástupce si na závěr i skromně převzal ocenění za nejlepšího řečníka dne. Ani ostatní regiony však nezůstávaly stranou a postupně tak zazářili

PROGRAM III. WORKSHOPU

- Rozbor stanovisek
- Vyjednáváme: „Ber, nebo nech být!“
- Jak na projevy?
- Jednání nad II. bodem agendy
- Trailer na III. bod agendy

delegáti Portugalska, Číny či Pákistánu. Už tradičně nezapomenutelný byl výkon delegáta Papuy Nové Guineje, jehož vystoupení hraničilo s „one-man-show“. Vrcholem dne se stal projev delegáta KLDR, který získal zcela vážně míněnou cenu za autentičnost a zasloužený potlesk.

CHCEME JEDNAT A DÁL?!

Tématem odpolední části programu budou etické kodexy novinářů. Regiony, které se tradičně těší velké oblibě, musí tentokrát zůstat stranou. Kromě traileru na další bod agendy, exkurzu do tajemství vyjednávacích strategií a řečnického umění musely ustoupit i prodloužené době na jednání. Předsednictvo se totiž po zkušenostech z minula obává, že kdyby se zas pokusilo utnout debatu v nejlepší, z amorfního davu rozladěných delegátů by už začala létat zelenina.

BÁRA BEČVÁŘOVÁ

Program OSN pro životní prostředí – UNEP

archiv

Během druhého přípravného setkání čekalo delegáty Programu OSN pro životní prostředí velmi bohaté odpoledne. Po úvodních informacích představili členové předsednictva tři různé podoby zaměření třetího bodu agendy, surovinové politiky, ze kterých si delegáti dnes budou moci vybrat. Představení proběhlo formou fiktivních projevů na konferenci v roce 2028, patnáct let od pražské konference v roce 2013, ve kterých byl hodnocen přínos

opatření „přijatých“ právě na této konferenci. Poté se ujala slova místopředsdkyně Nicole Princlová, aby představila druhý bod agendy, deforestaci, o které budou delegáti jednat na dnešním workshopu.

ZAČÍNÁME JEDNAT

Na tuto prezentaci navázaly tipy k vyhledávání informací pro psaní stanovisek, a poté se již delegáti rozdělili podle svých regionů do tří skupin, ve kterých se kromě došlých

PROGRAM III. WORKSHOPU

- Vyjednávání a mezinárodní environmentální politika
- Úvod k deforestaci
- Regiony
- Zasedání Řídící rady UNEP

stanovisek také věnovali různým hrám. Ty neměly za cíl nic jiného, než delegáty rozmluvit a připravit na jednání. Po skončení regionálních sezení následovala krátká rekapitulace udržitelné pozemní dopravy, a následně ještě seznámení se základními pravidly Jednacího řádu. Poté bylo možné zahájit jednání Řídící rady UNEP, kterého se aktivně zúčastnili zejména delegáti Toga a Kolumbie, ale do něhož také podstatnou měrou přispěli zástupci Portugalska, Spojených států a Dominikánské republiky.

CO NÁS ČEKÁ

Dnes čeká na delegáty seznámení se s vyjednáváním, podrobné představení třetího bodu agendy, ale zejména jednání o druhém bodu agendy, které bude zajisté přinejmenším stejně živé jako na minulém workshopu. Delegáti se mají opravdu na co těšit.

PETR HANZLÍK

Světová obchodní organizace – WTO

První část našeho minulého přípravného setkání se nesla v duchu vysvětlování nedostatků ve stanoviscích. Ministři nám jich v termínu poslali krásných 24. Pevně věříme, že toto číslo už bude jen stoupat, ruku v ruce s růstem kvality stanovisek. Časopisem The Economist bylo oceněno nejlepší stanovisko, a to ctěné ministryně republiky Venezuela.

JAK NA TO

V další části našeho setkání jsme se pustili do zásad formální korespondence a teorie zastupování státu. Součástí tohoto bloku byla i přednáška o tom, jak by měl vypadat dobrý projev z rétorického hlediska.

Zde pochopitelně nechyběly ani praktické ukázky toho, jak by to vypadat nemělo.

Poté neustálému mluvení předsednictva pomyslně odbilo. Naše ministry totiž čekala první rétorická prověrka, tedy přednes stanovisek k prvnímu bodu agendy (domácí a exportní podpory v zemědělství), a následná podrobná diskuze. Ministři byli jedním z místopředsedů sledování, hodnocení a po přípravném setkání jim byla odeslána individuální zpětná vazba, kterou mohou využít k rychlejšímu rozvoji na Summitu a k přípravě na budoucnost, ať už mají v plánu cokoliv.

Nakonec se nejlepším řečníkem, a zároveň největším překvapením zároveň, stala

PROGRAM III. WORKSHOPU

- Seznámení s druhým bodem agendy
- Jednání o druhém bodu agendy
- Představení třetího bodu agendy

vážená ministryně Kyrgyzstánu, která se k nám připojila až na druhém přípravném setkání. Ještě jednou gratulujeme!

VÁNOCE PO NAŠEM

Po práci nastala zasloužená odměna ve formě tradiční WTO vánoční recepce. Ministři a ministryně si pochutnali na domácím dortu z dílny předsednictva, ochutnali cukroví svých maminek a zároveň si vychutnávali pohodovou vánoční atmosféru doprovázenou tematickou hudbou a příjemnou neformální konverzací.

NA CO SE TĚŠÍME

Na třetím přípravném setkání se budeme zabývat druhým bodem agendy, který ještě nebyl na půdě simulované Světové obchodní organizace řešen, a tím je problematika mezinárodněobchodních aspektů informačních technologií a e-commerce.

PETRA MACKŮ

Model NATO

III. WORKSHOP - PROGRAMME

- Working groups
- The Arctic issues
- Delegate skills
- Rules of Procedure and following negotiation

Darth Vader becoming a singer is not a very likely scenario; nevertheless, ambassadors of NATO need to be able to respond promptly even to peculiar or unprecedented situations. Career path of Luke's father was part of seemingly trivial rhetorical exercise that was designed to improve speaking skills, readiness and brisk reaction of ambassadors. And they handled it very well.

Apart from such brain teasers, Workshop II. did not lack interesting knowledge challenges either. NATO facts and figures quiz featured tricky questions, however, that surprised nobody with preparation. The knowledge on current issues, Member States and country positions has to be profound for any honourable representative. Dividing into small groups the ambassadors, indeed, proved their thorough preparation and during the working groups they discussed any ambiguities.

archiv

EXCLUSIVE GUEST

Further debates were increasingly heated, as everyone was given great opportunity to inquire on Syria the exclusive guest of II. Workshop, Mr. Assem Atassi, who has lived half of his life in Syria and half in Brno, where he recently established civil initiative syrskarevoluce.cz. Consequently, he was able to tackle many difficult questions. He presented facts of an insider, a different point of view and a profound source that cannot be simply found on the internet.

NORTH POLE

The upcoming Workshop will be no less thought-provoking. Ambassadors will de-

open their knowledge on Member States' geopolitical perspectives as well as exchange their own. As the upcoming negotiations cannot do without the Rules of Procedure, deep understanding is crucial and will be seen to as well. At last, but hardly the least, what awaits NATO negotiators is the Arctic issue and deep analysis aggregating the conflicts surrounding North Pole. All in all, we are looking forward to Workshop III. with great expectations and we are sure that the ambassadors will keep up the good work and the level of discussion will remain as high as it was set during previous workshops.

VERONIKA SMĚLÁ

Model EU

PROGRAM III. WORKSHOPU

- Kvóty pro ženy
- Argumentace
- Jednací řád

Sympaticky vyhlížející paní s úsměvem pobízí: „Dolar, lira, libra, rubl. A znovu, rychle. Dolar, lira, libra, rubl“. Skupina kolem ní sedících svěřenců se pokouší krkolomná slova co nejrychleji vyslovit. „Výborně. A teď uděláme auto. Brm, brm, brm. A pojedeme do kopce. Brm, brm. A nyní traktor,“ předříkává dále a sbor mladých traktoristů věrně zachycuje drnčající cestu po poli. „A jak dělají čerti. Blblbl,“ mění vzápětí zadání role a z místnosti se linou natolik děsivé zvuky, že by snad i sám Lucifer raději podplatil vrátného u nebeské brány, jen aby nemusel zpátky do pekla.

Toto není zápis z průběhu skupinové terapie v psychiatrické léčebně. To pouze sedmadvacítka evropských ministrů pracovala na druhém workshopu na zlepšení svého hlasového projevu.

KARETNÍ CVIČENÍ

Pomáhala jim k tomu osoba nad jiné povolaná, hlasová pedagožka z DAMU Zdeňka

archiv

Sajfertová. Její přednášce prokládané podobnými cvičeními však nejprve předcházely projevy, v nichž se delegáti, snažíce se vyřešit problematiku nezaměstnanosti mladých, před vzácným hostem chtě nechtě hlasově naplno obnažili a odkryli tak černé Petry skryté v balíčku svých rétorických karet. A právě jejich přeměně v esa pak byly zasvěceny následující minuty.

Posledním střípkem vyplňujícím pestrou mozaiku druhého přípravného setkání byla diskuze o slastech a strastech budování či řízení vlastního projektu se společenskou tematikou. Čtyři aktivní lidé, jimž do Kristových let schází ještě zhruba tolik, kolik je vytesáno božích přikázání, neohroženě předstoupili před informačně nenasytné

obecenstvo a se zápallem odpovídali na jeho všetečné dotazy.

JÍZDA POKRAČUJE

Přestože svět již měl dávno dorazit do své konečné stanice, expres s názvem Model EU dále brázdí koleje Transsummití magistrály. Na první zastávce dnes do vlaku přistoupí rozliční hosté, kteří budou s ministry debatovat o postavení žen na trhu práce. Ve vedlejším vagónu proběhne výuka správné argumentace a účastníci zájezdu se také poprvé ponoří do tajů Jednacího řádu, povinné četby každého správného delegáta.

JIŘÍ BRADA

ZAOŠTŘENO NA

Izraelský hospodářský zázrak

START-UP NATION

The Story of Israel's Economic Miracle

Knihy Start up Nation vyšla i česky.

sofiaecho.com

Izrael urazil za více než šedesát let existence židovského státu neuvěřitelnou dráhu. Proměnil se ze zaostalé země v inovativní dravou ekonomiku jako zázrakem čelící omezenému prostoru, zdrojům a permanentnímu bezpečnostnímu riziku. Jak se to povedlo?

Izrael se stal ekonomikou, ve které je každý rok založeno úctyhodné množství nových firem, které stojí za na velikost Izraele mimořádným množstvím inovací. Nemůžeme se dívat na tuto proměnu a neklást si otázku, co dovolilo Izraeli jeho „rozmach navzdory všemu“. Právě na ni odpovídá mimořádně povedená kniha Dana Senora a Saula Singera Start up Nation.

V souvislosti s ekonomickou krizí se dnes a denně hovoří o chytré ekonomice založené na inovacích a lidském kapitálu. A právě případ malého na suroviny chudého Izraele by mohl, jakkoliv jsou podmínky jeho vývoje zcela výjimečné a jedinečné, ukázat na ja-

kých základech ekonomika inovací stojí a jak takovou ekonomiku budovat i v jiné zemi – ostatně Start up Nation je oblíbenou knihou posledního litevského premiéra a Fareed Zakaria ji doporučil jako četbu všem arabským státníkům. Lze se z izraelského případu tedy poučit?

ČÍM TO?

Autoři výše zmíněné knihy uvádějí především dva určující faktory pro mimořádnou míru podnikavosti a inovativnosti izraelských občanů. Alespoň částečně intuitivní příčinou je imigrace. Izrael je země přistěhovalců – 9 z 10 židovských občanů Izraele jsou přistě-

hovalci nebo jejich potomci. A přistěhovalci jsou zpravidla podnikaví a ochotní podstoupit rizika a to i proto, že nemají mnoho co ztratit. Druhý faktor je složitější a zajímavější, ale i kontroverznější. Je to vliv izraelské armády a povinné vojenské služby. Pro pochopení efektu izraelské armády je třeba vysvětlit, jaké principy vyznává. V první řadě je to samostatnost a osobní iniciativa, stejně jako důvěra podřízených, bez které nadřízený nezřídkou musí své místo opustit. I nižší důstojníci si musí umět získat důvěru vojáků a v akci získávají zkušenosti s osobní odpovědností za zásadní rozhodnutí, která musí činit ve zlomcích sekundy, pod tlakem a často s nedostatečnými informacemi. To jsou pro potenciálního podnikatele velmi užitečné zkušenosti. Navíc byla izraelská armáda vždy pod neustálou reálnou hrozbou útoku a početně slabší, a musela proto pracovat na svém technologickém náskoku. Právě lidé stojící za těmito vojenskými projekty po opuštění armády často přišli s mimořádnými technologickými inovacemi v soukromém sektoru.

CO MY S TÍM?

V České republice jistě nelze s vážnou tváří navrhnout návrat k povinné vojenské službě a argumentovat při tom efektem na inovace a podnikavost, a přistěhovalecký národ se z nás také nestane. Ale zamyšlení nad osudy izraelské ekonomiky nám může připomenout, co přistěhovalci mohou naší zemi přinést. A taky můžeme popřemýšlet, zda naše školství vede mladé lidi k iniciativě, odvaze rozhodovat a nést odpovědnost, nebo se věnuje spíše výchově zaměstnanců, a zda není načase v tomto směru něco podniknout.

VOJTĚCH BAHENSKÝ

KOMENTÁŘ

Americký disident Noam Chomsky

Není překvapením, že mezi deset nejcitovanějších pramenů všech dob patří Bible, William Shakespeare či velcí jako Freud a Platon. Jedním z této desítky je ovšem také Noam Chomsky. Kdo to je?

Jméno Chomsky je sice povědomé, ale často bývá obtížné říct, kde jste jej zaslechli. Situace je o to zajímavější, že tento americký filozof, lingvista a politický aktivista je v současnosti nejcitovanějším žijícím akademikem a neuvěřitelně vlivným myslitelem.

Platona a Freuda však zná každý, tak proč ne právě Chomského? Noam Chomsky totiž nesouhlasí. Tento Američan židovského původu nenechává nit suchou téměř na ničím, co USA v posledních sto letech udělaly. A nejen že nesouhlasí, ale celým svým životem a akademickou kariérou dává

najevo, že „cosi“ je v americké společnosti špatně. Také se příliš nepřátelí s velkými médii, což je nejspíš dalším důvodem, proč jeho hlas nezní tak, jak by mohl

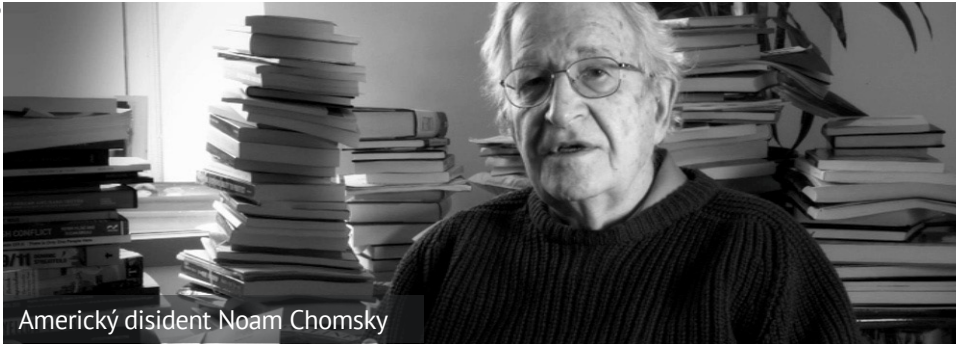
SVĚDOMÍ NÁRODA?

Britský The Guardian nazval Chomského svědomím amerického národa. A právě začátek jeho politického aktivismu se datuje do doby, kdy bylo v USA svědomí velice potřeba. Noam Chomsky se poprvé objevil na politické scéně v 70. letech, kdy vystoupil jako jeden z největších kritiků války ve Východním Timoru. Jeho argumentace je

od té doby – ať už jde o Vietnam či Irák – stejná. USA tvrdí, že jsou demokratickou zemí, která celosvětově chrání svobodu a demokracii, a není tedy možné, aby se dopouštěla zločinů horších než leckterý diktátor.

S tímto heslem začal Chomsky v 70. letech důsledně upozorňovat na fakt, že indonéská vláda, která byla klientem USA, páchala zcela otevřenou genocidu na timorském obyvatelstvu. USA totiž měly v Indonésii důležité ekonomické a politické zájmy. Všechny akce indonéské vlády tak probíhaly s vědomím a tichým souhlasem Bílého domu. Později se Chomsky také aktivně zapojil do protestů proti válce ve Vietnamu, kde americkou přítomnost v této asijské zemi důsledně označoval za invazi.

» pokračování na str. 13

Americký disident Noam Chomsky

» pokračování ze str. 12

Od té doby až do dnešních dnů Noam Chomsky v americké politice zůstal. Kromě jeho důsledné kritiky George W. Bushe nepolevil ve své práci ani s nástupem Baracka Obamy. Naopak, poslední dobou se aktivně věnuje problematice Palestiny a několikrát jasně ukázal na fakt, že pásmo Gazy se podle něj stalo největším „Open air“ vězením na světě.

IDEOLOGIE A DEMOKRACIE

Ovšem pacifistů by se v americké politice našlo mnoho a žádný z nich nečelil takovému odmítnutí jako právě Chomsky. Důvodem může být patrně další oblast, kterou Chomsky kritizuje a která úzce souvisí

s jeho antimilitaristickou agendou. Chomsky totiž vyšel z lingvistického prostředí (kde dosáhl neuvěřitelných úspěchů a zcela redefinoval tento vědní obor), které se věnuje jazyku, jeho struktuře a v neposlední řadě tomu, jak užívaný veřejný slovník ovlivňuje naše politické myšlení. V rámci svého politického aktivismu pak tyto znalosti přetavil do studia o politických názorech a mluvě americké společnosti.

Jeho základní teze jsou nicméně pro americké elity nepřijatelné. Chomského hlavním tvrzením je, že stát, média a korporátní svět úmyslně deformují společnost, podsouvají jí jazyk a chování, který staví většinu obyvatelstva do pasivní role, která umožňuje vládnoucím elitám udržovat své

postavení. Ne nadarmo je tak Chomsky přirazován k levicovým anarchistům.

Například jeho popis vzniku celého odvětví Public Relations vyvolává již řadu let v USA mnoho pozdvižení. Chomsky popsal, jak efektivně dokázala vláda během první světové války z izolacionistické země za použití reklamy, filmu, knih a veřejného jazyka vytvořit válečnickou společnost. Co je však pro Chomského zajímavější je, jak neuvěřitelně byla práce této tzv. Creelovy komise inspirativní pro lidi jako Edward Bernays, kteří se v USA pak stali zakladateli korporátních odvětví Public Relations a marketingu. Vystopovat kořeny těchto oborů nás má podle Chomského poučit i o tom, co se v americké společnosti děje dnes. Velké korporace a lobbyisté s dostatečnými prostředky prosazují svou představu světa podobným způsobem, jak tomu bylo s militarismem právě za první světové války.

Chomsky tak patří dnes k tomu, co bychom klidně mohli označit za disident moderní demokracie. Ač jej mnozí opravdu nemají v lásce, přesto je ve svých 84 letech stále aktivním akademikem.

MATOUŠ HRUŠKA

VELKÉ KAUY ŽURNALISTIKY

Příběh Stephena Glasse, novináře a lháře

V roce 1972, ve kterém se provalila kauza Watergate, se narodil Stephen Glass, jehož příběh si představíme na následujících stránkách. Víte, čím se do dějin tenhle nenápadný brýlatý kluk zapsal? Říká vám něco název Junk Micronics? Ne? Tak čtěte dál.

Stephen Glass

vanityfair.com

Malý Stephen Glass to doma neměl jednoduché. Sám řekl, že ho rodiče chtěli hlavně vidět uspět. Najímali Stephenovi jednoho učitele za druhým a trestali jej, když chyboval. Po dokončení vysoké školy získal Glass práci v magazínu New Republic a zároveň začal chodit na večerní hodiny práva, neboť rodičům se povolání novináře zdálo podřadné. Protože se bál, že přijde o místo, začal Glass „oživovat“ své články o vymyšlené citace a anekdoty. V polovině 90. let byl internet teprve v plenkách a jeho kolegy ani nenapadlo, že by si něco vymýšlel, takže mu procházely i nepravdivé části textů. Stephen Glass si začal vymýšlet víc a víc.

ZAPÍRAT, ZAPÍRAT, ZAPÍRAT

Stephen Glass nastoupil do New Republic v roce 1995 a setrval zde do roku 1998. Během dvou a půl let napsal přes 40 článků. Více než polovinu z nich si alespoň z části vymyslel. Fabuloval citace, detaily, důležitá fakta i celé příběhy. První stížnosti od čtenářů i lidí, kterých se Glassovy články týkaly, začaly do New Republic chodit již roku 1996. Glass byl ale velmi přesvědčivý řečník, vždy si své články obhájl a nadřízení mu věřili.

KDYŽ SE TO PROVALILO

Vaz Stephenu Glassovi zlomil až článek o softwarové firmě Junk Micronics. V textu z května 1998 pojmenovaném „Hack Heaven“ napsal, že firma přijala 15letého hackera jako bezpečnostního poradce. Adam Penenberg z časopisu Forbes chtěl zjistit, jak je možné, že o takovémto případu věděli v New Republic dříve než oni. Penenberg ale nedohledal nikoho, o kom se v článku mluvilo, dokonce ani Junk Micronics. Stephen Glass se ale všechno snažil zamaskovat, dokonce vytvořil webovou stránku firmy a donutil svého mladšího bratra nchat jménem Junk Micronics vzkaz na známnicku Adama Penenberga. Nakonec se ale všechno provalilo a Stephen Glass přišel o práci.

DĚICTVÍ STEPHENA GLASSE

O případu Stephena Glasse byl natočen film Shattered Glass a Glass sám o svém životě napsal knihu The Fabulist. 90. léta nejsou dávná minulost, roky 1995–1998 si alespoň matně pamatuje každý z nás. Ačkoliv od kauzy s Junk Micronics uplyne letos teprve 15 let, nedokážeme si dnes podobné vymyšlení zpráv představit. Díky internetu a větší provázanosti informačních kanálů se velmi zjednodušila možnost ověřování informací. Hlavní zodpovědnost za své texty však stále mají ti, kdo je píšou – a to jsou novináři sami.

LAURA HAVLOVÁ

LETEM SVĚTEM

Na stáži u turecké strojírenské firmy

Ankara - hlavní město Turecka

commons.wikimedia.org

Sedmadvacitiletý Petr Kuboš je absolventem ostravské Vysoké školy báňské. Pracuje ve své vysněné práci jako obchodní referent pro velkou mezinárodní strojírenskou firmu. Je spokojený, dělá to, co ho baví. Pomohla mu i půlroční stáž v Turecku.

Vše ale mohlo vypadat docela jinak, kdyby v době začátků svého studia nezkusil práci dobrovolníka ve studentské organizaci AIESEC. „Cestoval jsem vždycky rád,“ říká Petr na vysvětlenou, proč se v prvním ročníku vysoké školy k organizaci AIESEC přidal. Působil v ní po celou dobu studia, vyzkoušel si i práci ve vedení pobočky a po dokončení studií se rozhodl vypravit do světa.

STÁŽ V ANKAŘE

„Chtěl jsem jet na manažerskou pracovní stáž, až dokončím studia. Už v průběhu

studií jsem byl na několika krátkých výjezdech, strávil jsem dva měsíce v Rumunsku a dva v Makedonii. Kromě toho jsem měl i pracovní zkušenost v jedné menší strojírenské firmě, kde jsem dělal tak trochu do všeho,“ říká Petr Kuboš.

Po dokončení vysoké školy si jej vyhlédla turecká firma Hidromek. „Byla to firma s technickým zaměřením, vyráběla například bagry. Exportuje do celého světa. Chtěla se dostat na český trh a já měl na starosti vyhledávání nových dealerů. Strávil jsem tam půl roku a dělal jsem průzkum trhu, vybíral jsem firmy pro možnou spolu-

práci, vytvářel dokumentaci,“ vypráví Petr. Byla to podle něj velmi zajímavá zkušenost a tamější pobočka AIESEC mu zajistila ubytování nebo pomohla s vyřizováním víz.

POMOC V KARIÉŘE

Petr Kuboš si získané zkušenosti pochvaluje, přestože návrat do Česka byl poněkud zvláštní. „Když jsem se vrátil, všechno mi připadalo jiné. Kam jsem se podíval, viděl jsem velké rozdíly mezi Českem a Tureckem. Strávil jsem v Turecku šest měsíců a moc se mi tam líbilo, protože je tam úplně odlišná kultura, lidé mají docela jiný přístup – jsou otevřenější, více přátelští. Samozřejmě to mohlo být do jisté míry tím, že jsem byl v té zemi cizincem, ale i tak jsem se první týdny po návratu do Čech chtěl vrátit do Turecka,“ říká s úsměvem. Na dotaz, zda měl v Turecku nějaké negativní zkušenosti, vrtí hlavou. „Očekával jsem kulturní šok a místo toho mě zarazilo, jak vše probíhalo hladce. Bylo to perfektní,“ říká Petr.

Stáž se nakonec ukázala být velmi platnou pro Petrovu budoucí kariéru. Zkušenosti ze stáže mu – dle jeho slov – velmi pomohly získat současnou práci. „Bez ní bych tuto práci nedostal. Určitě bych neměnil, bylo to pro mě nezapomenutelné,“ uzavírá Petr Kuboš.

PŘEVZATO Z ALIVE MAGAZÍNU
REDAKČNĚ UPRAVENO.

NA OKRAJI SVĚTA

Nejvzdálenější ostrov na světě

Tristan da Cunha je jedním z nejodlehlejších lidských osídlení na světě vůbec. Malý sopečný ostrov na jihu Atlantského oceánu odděluje od nejbližší pevniny více než dva tisíce kilometrů. Ostrov je britským závislým územím. Letiště tu není, lodě z jižní Afriky do Velké Británie se mu však vyhýbají. Zvláštní loď sem jezdí jen dvakrát do roka...

Před otevřením Suezského průplavu byl ostrov užíván jako zastávka při plavbách z Evropy do Indie a Číny. Dnes ovšem tento význam již vůbec nemá – ostatně nikdo nemá nejmenší důvod na ostrovech zastavovat.

JSME JEDNA RODINA

Na ostrově bydlí necelé tři stovky lidí. Osmdesát rodin sdílí jen osm příjmení. Místní si vytvořili zvláštní odnož angličtiny. Sňatky v rámci úzké rodiny způsobují zdravotní obtíže. Není neobvyklé, že si muž bere za ženu vlastní sestřenicí.

Téměř všichni obývají hlavní „město“ nazvané půvabně Edinburgh of the Seven Seas. Leží na planině při březích jižního Atlantiku a nad několika domky se tyčí ohromná hora – Tristan da Cunha nezapře sopečný původ. Ten o sobě též dává čas od času vědět. Roku

1961 byl celý ostrov evakuován do Velké Británie, až po dvou letech se obyvatelé začali pomalu vracet.

POŽÁR A BOMBA

Pro extrémně odlehlý ostrov je velkým nebezpečím každý větší požár. Když jeden ta-

kový roku 2008 zničil generátory elektřiny, s výjimkou nemocnice byl zbytek ostrova odkázán na svíčky... Informace, že v blízkosti ostrova byl v šedesátých letech bez vědomí obyvatel uskutečněn zkušební atomový výbuch, už popravdě příliš nepřekvapí.

Veškerá půda na ostrově je ve společném vlastnictví a jednotlivé rodiny vlastní akcie. Většina lidí má dvě zaměstnání, z nichž jedno se týká správy společných záležitostí. Kapitalistický komunismus na nejodlehlejších ostrovech světa.

KRISTIÁN LÉKO

Edinburgh of the Seven Seas

commons.wikimedia.org

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu EU

Partner konference

Univerzitní
partner

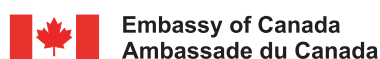
Partner zahájení

Partner jednání

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Partner Chronicle

Za podpory

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs